

TEADMISED

EUROOPA RAHALIIDUST

Sisukord

Eessõna	1
Mis on õpiring?	2
Euroopa Liit – algus	4
Euroopa Sõe ja Terasekoondis	4
Eesmärgid	5
Institutsioonid	6
Euro – Euroopa ühine valuuta	8
EMU – tööturg	9
Euroopa Liit ja tööhõive	9
Palk	11
Laenuintress	11
Ametiühingud	12
Struktuurne areng	13
Puhverfondid	14
Töökorraldus	17
Demokraatia töö juures	18
Täiskasvanuharidus ja elukestev õpe	19
Tööhõive	19
EMU ja heaolu	21
Töökohad	21
Haridus	21
Tervishoid	22
Personaalne majanduslik kindlustatus	22
Pensionid	22
Elamistingimused	22
Toit	23
Vaba aeg	23
Infrastruktuur	23
Ühiskonna juriidiline abi	23
Kultuur ja sport	23
Keskkond	23
Heaolusteemi rahastamine	24
Heaolu minu maal	25
Majandus ja laienemine	26
Taust	26
Faktid ²⁶	26
Laienemine	26
Euroopa Liidu finantseerimine	27
Euroopa Liit ja kolmas maailmajagu	30
EMU ja globaliseerumine	31
Sissejuhatus globaliseerumisse	31
Globaalne turg	31
Turg ja heaolu	31
Turg ja demokraatia	32
EMU ning kohalik ja regionaalne demokraatia	33
Demokraatia definitsioon	33
Subsidaarsusprintsip	34
Veebi leheküljed	36

Käesolev projekt on läbi viidud Euroopa Ühenduse abiga
GRUNDTVIG programmi raames.

Käesoleva projekti sisu ei peegelda tingimata Euroopa
Ühenduse positsiooni ega ei too see kaasa mingit Euroopa
Ühenduse poolset vastutust.

Eessõna

KÖIK EUROOPA LIIDU liikmesriikide kodanikud elavad kahes paralleelse poliitilises süsteemis – rahvusriigis ning Euroopa Liidu süsteem. Ilmselt on see midagi niisugust, mis põhjustab pingeid ning küsimusi liidu demokraatia kohta. Seetõttu on väga oluline, et võimalikult paljudel kodanikel oleks võimalus mõista ning enam teada saada demokraatia põhiprintsiipide kohta. Eriti oluline on see loomulikult uute ning tulevaste liikmesriikide kodanike jaoks.

Ajalugu on demokraatia mõistmise vahend. Näiteks on Balti mere piirkonnas palju ajaloolisi sidemeid tänaste nii erinevate riikide vahel. Need ajaloolised seosed on kasulikud demonstreerimaks Balti mere riikide ühist kultuuripärandit. Nagu juba öeldud, on oluline, et võimalikult paljud EL kodanikud õpiksid demokraatiat. Üks viis seda teostada on vabahariduslike õppemetodite rakendamine.

Käesolev projekt hõlmab nelja erinevat teemat, mis paremini mõista Euroopa Liidu kujunemise põhjuseid, arengulugu ja toimimist. Need neli teemat on

- teadmised demokraatiast
- teadmised sotsiaalsetest liikumistest
- teadmised ajaloost
- teadmised Euroopa Rahaliidust (EMU)

IGA TEEMA KOHTA on välja antud õppimise juht. Juhendraamatud on kirjutatud eeldades, et nende põhiline kasutusviis on õpiringide meetod. Õpiringi meetodi puhul langeb rõhk ise-õppimisele, mõistmisele ning teadmiste ja kogemuste jagamisele teiste täiskasvanutega oma õpiringis.

NEED NELI JUHENDRAAMATUT on Balti mere kuue riigi seitsme meeskonna koostöö tulemus EL projekti raames. Need meeskonnad kuuluvad erinevatesse mitteriiklikesse organisatsioonidesse, vastavalt: ABF Stockholm, ABF Göteborg, Arbeit und Leben Hamburg, TSL Helsinki, AHL Eesti, RuAF Riias ja LLES Vilniuses.

KÄESOLEV RAAMAT on üks neljast. See koosneb seitsmest peatükist, mis püüavad vastata kõige tavalisematele küsimustele Euroopa Rahaliidu kohta ning selle seosest inimeste igapäevase eluga.

Meetodit, mida me soovime selles juhendraamatus ühe viisina, kuidas süvendada teadmisi ja huvi Euroopa Liidu vastu, saab rakendada ka Euroopa teiste piirkondade riikides. Õigupoolest on õpiringi meetod üks odavamaid võimalusi jõuda paljude inimesteni, samuti on sellele omased sotsiaalsed küljed selleks eriti hästi sobivad.

Käesolev juhendraamat on kolme meeskonna koostöö: ABF Göteborg, RuAF Riias ja LLES Vilniuses. Juhendi koostamine rahvusvahelise koostööna erinevate vaatenurkadega erinevate kultuuride poolt on olnud paras ettevõtmine.

Palju tänu meeskondade liikmetele, kes on paljude ideede, materjalide ja meeldiva seltskonnaga tööle kaasa aidanud. Loodetavasti kutsub õpiringide meetod oma pika traditsiooniga Skandinaavias ning Euroopa põhjaosas kodanikke uurima uue Euroopa kujunemist.

arne hasselgren
ABF Göteborg

giedre lelyte
LLES Vilnius

dzina termāne
RuAF Rīga

Käesolevad neli teabevihikut on valminud Euroopa Liidu projekti raames kuue Läänemere-maa seitsme töögrupi koostööna.

TSL
HELSINKI

AHL
ESTONIA

LLES
LITHUANIA

Mis on õping?

KUIDAS ME ÕPIME? Kuidas saab omandada laiemaid teadmisi? Kui me räägime traditsioonilisest õppimisest, siis me sageli mõtleme selle all iseseisvat tööd, mis viib lõpuks lõpueksamini. Me justkui õpime koolile ja ei omanda teadmisi kogu eluks.

Nii mõistame me õppimist keskkoolis kui ka kõrgkoolis. Seevastu on uurimused tõestanud, et niisuguse õppimise tulemused, mida ka eksamil edukalt esitatakse (eksam aga on sageli pühendatud detailide tundmisele), ununevad kiiresti.

Sellel põhjal teame me kõik, et õppimiseks on palju erinevaid viise. Ühte neist kutsutakse õpingis õppimiseks. Õpingite töökogemus on erinev erinevates Euroopa riikides. Rootsis on õpingides õppimist praktiliselt kasutatud juba terve sajandi jooksul. Uurimused näitavad, et õping pühitseb oma sajandat sünnipäeva 2002. aastal. Õping on olnud Rootsi haridusmaastikul üks populaarsemaid vorme. Värske statistiliste andmete põhjal võime me öelda, et umbes 75% kõikidest Rootsi täiskasvanutest on osalenud vähemalt ühe õpingi töös.

ROOTSI VALITSUS ON juba pikka aega rahaliselt toetanud õpingite tööd, mis on toonud endaga kaasa ka rahalise toetuse määramiseks vajalikud üleriigilised reeglid. Rootsis ei ole vastu võetud spetsiifilist seadust ega ka kehtestatud pedagoogilist printsiipi, mis pakuks ühe kergesti mõistetava mudeli õpperingi defineerimiseks. Aeg-ajalt valitsus, kes Rootsis toetab rahaliselt iga õpperingi tööd, töötab välja reeglite, mis sätestab tundide arvu, kui kaua õpperingi koosolek kestab, minimaalse tundide koguarvu igas õpingis, samuti ka õpingite temaatika ja valdkonnad, mida aktsepteeritakse rahalise toetuse määramisel. Piirjooned ringide vahel on samm-sammult muutunud ja tänapäevaseks on jäänud järele vähe regulatiivseid dokumente, mis piiritlevad õpingite tegevust. Õpingid saavad rahalist toetust, sest nende põhilisi omadusi peetakse väga väärtuslikeks nii üksikisikule kui ka kogu ühiskonnale tervikuna.

Õpingi iseloomustavateks põhitunnusteks on asjaolud, et grupp inimesi omal vabal tahtel tuleb kokku, et õppida kindla raamprogrammi alusel, kus inimestel on võimalik valida, kuidas ja mil viisil omandada teadmisi omavahel koostööd tehes. Õpingis osalejad planeerivad oma õpinguid, otsivad informatsiooni, moodustavad küsimusi, arutlevad, analüüsivad ja hindavad nende enda poolt soovitud huvipakkuvat objekti. Inimesed, kes aga soovivad pühenduda individuaalsele õppele, võivad sageli leida teisi alternatiivseid võimalusi haridusepõllul.

Oletame, et nüüd on meil grupp täiskasvanuid, kes soovivad saada laialtlevikuid teadmisi mingis kindlas valdkonnas ja nad omandavad neid koos. Õpetajal ei ole tarvis hakata õpingi õpetama. Asi on selles, et osavõtjad ise hakkavad aktiivselt otsima teadmisi, kuigi õpetajad on olemas, et juhtida õpingi tööd. Olukord on palju tavalisem niisugustes valdkondades kui võõrkeelte või matemaatika õppimine. On väga oluline, et õpetaja mõistaks, et tema roll täiskasvanute grupis on erinev tema tavapärasest rollist, mida ta mängib oma õpetajaametis. Õpingis tuleb keskenduda ühisele tööle, et leida vastuseid küsimustele, mida grupiliikmed tähtsaks peavad. Eesmärgiks ei ole vastuste andmine küsimustele, mille vastused on õpetajale niigi teada. Osavõtjate küsimustest lähtumine toob endaga kaasa mitte ainult teadmiste suurendamise, vaid arendab ka õpingi liikmete enesekindlust ja iseseisvust.

Arvatakse, et niisugune mitteautoritaarne õppevorm on olnud suure tähtsusega demokraatliku ühiskonna kujunemisel Rootsis.

Saja-aastase Rootsi õpingite ajaloo vältel on rahvalikumised ja muud organisatsioonid saanud omandada vajalikke teadmisi iseseisvalt õppides. Nad ei pidanud sõltuma õpetajatest, et omandada tarvilikke teadmisi.

TÄNAPÄEVAL OSALEB õpingite töös kokku kolm miljonit täiskasvanut (Rootsi seitsmest miljonist täiskasvanust). Isegi kui mõned inimesed osalevad rohkem kui ühe õpingi töös, on see aktiivselt õpingites õppivate inimeste arv muljet avaldav. Igal aastal töötab 350 000 õpingi. Ei oleks võimalik organiseerida kõiki neid õpinge, kui kehtiks nõue, et igas õpingis peaks olema õpetaja. Veelgi enam, õpetaja igas ringis oleks ka majanduslikus mõttes liiga kallis.

Nendes riikides, kes osalesid käesolevas Euroopa Liidu projektis, on tegemist kogemustega, mis erinevad ülalpool kirjeldatust. Õpingi kui ühist õppevormi tuleb lugeda täienduseks teistele vormidele. Euroopa Liit peab vajalikuks teadmiste jagamist õpingist, mis on üks võimalikke viise, kuidas täiskasvanud inimesed saaksid omandada teadmisi.

Peale käesoleva õppematerjali ei ole meil erilist õpikut. Me eeldame, et seda materjali hakatakse kasutama õpingides. Meie töövihik on paljud küsimused ja faktid esitatud läbisegi. Küsimuste mõte on ärgitada arutelusid ja faktide kasutamist, mida võib leida sellest töövihikust või mida grupi liikmed on üksteisele esitanud.

Küsimuste suur arv teeb mõõdapääsmatuks nende küsimuste valimise, millele grupp hakkab tähelepanu pöörama. Tehke oma valik ja leidke küsimused, mida te peate nii tähtsaks, et nende üle mõtteid vahetada.

KAHTEMATA VÕITE te samuti valida välja need osad töövihikust, mida te tahate lugeda, millist informatsiooni te soovite koguda individuaalselt või väiksemates alagruppides õpperingi kogunemiste vaheajadel. Kogemused näitavad, et on ülitähtis küsitleda inimesi, kes ei kuulu õpigruppi. Mõnikord on niisugune intervjuu ainsaks viisiks, kuidas saada õpingile vajalikku informatsiooni. Kõige tähtsamad on loomulikult õpingi liikmed ise. Nende kogemused, intuitsioon, uudishimu ja kiindumus uurimistöösse on aluseks edule ja saavutustele õppetöös.

Õping vajab eesistujat, administraatorit või juhti – ükskõik, mis nime me ei kasutaks. See inimene osaleb õppetöös teistega võrdsetel alustel. Juhi ülesanne on hoida ringi koos, olla selle töö halduriks. Juht kannab suuremat vastutust kui teised liikmed selle eest, et grupp töötaks grupina hästi, st. et ta pööraks igale osalejale tähelepanu, julgustaks vaiksamaid aktiivselt osalema diskussioonides ja hoiaks tagasi domineerima kipuvaid liikmeid.

Organisaator, kes vastutab õpingi töö eest, peaks olema kindel, et õpingi juht tunneks õpingi nii ideoloogiliselt kui ka praktiliselt küll. Oleks väga hea, kui juhi ametisse astumisel arutletaks temaga asjaolusid, kuidas täiskasvanud õpivad võrreldes lastega ja noortega, kes oma teadmisi rikastavad. Samaväärselt tähtis on ettevalmistusperioodil vaadelda ka grupidünaamika küsimusi, mis puudutavad kollektiivse töö mõju üksikutele osalejatele (koostöö hakkab toimima veidi hiljem). Tuleb näha ka sotsiaalseid ja psühholoogilisi perspektiive.

On veelgi parem, kui tavalised liikmed saavad võimaluse osaleda ettevalmistustöös, et niisuguse erinevat liiki õppetöö eesmärk oleks veelgi selgem.

KOGEMUSTE PÕHJAL VÕIB öelda, et õpingis osalejate ideaalseks arvuks oleks 7-10 inimest. Enamus õpinge töötab 3-20 inimesega. Ringides, kus on ainult mõned liikmed, peab ka teemade arv olema piiritletud. Suurearvuline liikmeskond muudab aga raskemaks iga üksiku liikme aktiivse tegutsemise ja täieliku osalemise arenguprotsessis, mida töö õpingis endast kujutab. Grupisisene dialoog on olulise tähtsusega.

Keskmine õping tuleb kokku osavõtjate vabal ajal, tavaliselt kord nädalas kaheks või kolmeks tunniks. Kohtumiste vahele jäävad päevad on tähtsad, võimaldades aega materjali läbitöötamiseks ja iseseisvaks mõtestamiseks, samuti ka individuaalseks õppimiseks või uurimistööks koos mõne kaaslasega õpperingist.

Mõnikord lisandub õpingi töökoosolekutele üks või rohkemgi kokkutulekut, mis toimuvad osalejate kodudes enamasti nädalavahetusel. Nii tekib soodus võimalus töötada palju põhjalikumalt jooksvate küsimuste kallal.

KUI KAUA TÖÖTAB ÕPIRING? Sellele küsimusele ei ole kerge vastata. Mõned grupid ei saa rohkem aega kulutada kui on vaja kolme koosoleku läbiviimiseks. Enamik õpinge arvab, et neil on tarvis läbi viia umbes kümme koosolekut, mis tähendab seda, et õping võib töötada mitme kuu jooksul. Me võime tuua näiteid ka õpingidest, mis on oma uurimisvaldkondi laiendanud sel kombel, et nende tegevus on olnud mõttekas mitmeid aastaid.

Osavõtjatele – st. kogu õpingile – on osutunud kasulikuks teha oma töös vaheaeg ja pärast seda arutada, KUIDAS õpingi liikmed töötavad koos – mis on hea ja mis vajab muutmist.

KUNA ÕPIRING ON paljude inimeste jaoks üks suhteliselt uus nähtus, on ääretult vajalik, et osalejad saaksid täiel määral teadmisi sellest, mida õping endast kujutab. Sealhulgas tuleks puudutada õpingis tehtava koostöö tunnusoone. Kui grupil on olnud juba võimalus tutvuda materjaliga, võib ta välja valida teemad, millele peatähelepanu pöörata, seejärel aga koostada esialgne tööplaan. Loomulikult on seda plaani võimalik muuta, kui grupp on juba kogemusi omandanud.

Euroopa Liit – algus

EL loodi 1951

EL liikmed on: Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Luksemburg, Holland, Taani, Iirimaa, Ühendatud Kuningriik, Kreeka, Hispaania, Portugal, Austria, Soome ja Rootsi.

EUROOPA LIIT(EL) ON 1951 aastal alanud 6 riigi (Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Luksemburg ja Holland) koostöö ja integratsiooni protsessi tulemus.

50 aastat hiljem, pärast nelja laienemist (1973 Taani, Iirimaa ja Ühendatud Kuningriik, 1981 Kreeka, 1986 Hispaania ja Portugal, 1995 Austria, Soome ja Rootsi), on tänasel Euroopa Liidul 15 liikmesriiki ning valmistatakse viiendaks laienemiseks, seekord Ida-ja Lõuna-Euroopa suunas.

Euroopa Sõe- ja Teraseühendus

Aastal 1951 moodustasid kuus juba mainitud riiki Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse (ECSC). Põhimõte oli selles, et kui mingil riigil polnud enam vaba juurdepääsu söele ja terasele, ei võinud ta enam alustada sõda oma naabrite vastu. EL alustas sel viisil rahu initsiaatorina.

Teise Maailmasõja lõpul oli kogu Euroopat valdavaks ülesandeks luua tõeline solidaarsus endiste sõja-aja vastaste vahel. Võitlus ligipääsu eest söele ja terasele oli Euroopas olnud rivaalitsemise oluliseks küljeks, seda eriti Prantsusmaa ja Saksamaa vahel. Ühtne korraldus teinuks sellele jäävalt lõpu ning võimaldanuks ressursse paremini ära kasutada.

Konkreetsede ideega tuli 9.mai pressikonverentsil esimest korda lagedale Prantsusmaa välisminister Robert Schuman. Tema deklaratsiooni peetakse Euroopa Liidu sünniks ning see on ka põhjuseks, miks 9.mai on valitud iga-aastaseks “Euroopa Päevaks”.

Kuus riiki nõustusid organiseerima oma rasketööstuse - relvastuse võtmetööstuse- Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse (ECSC) ühtsetel alustel. Seeläbi andsid nad osa oma riiklikust suveräänsusest ühisele Euroopa võimukandjale, kuid ainult täpselt defineeritud aladel. Seda mudelit on hiljem järgitud teistes Euroopa Liidu töö aspektides.

1951 aasta Pariisi lepinguga, ja veelgi tähtsam, 1957 aasta Rooma lepinguga pandi paika neli instrumenti, saavutamaks nelja põhieesmärki: ühtne turg, majanduslik laienemine, tööhõive kasv ja elatustase tõus kõigile ühenduse kodanikele. Algusest peale keskendus liidu poliitika neljale põhialale:

- söe ja terase tööstuse ümberstruktureerimine
- põllumajandussektori ümberstruktureerimine
- Euroopa transporti parandavad Euroopat ühendavad võrgustikud
- ühtne majandus- ja sotsiaalpoliitika

EL ON KATUSTERMIN kolmele laiale teemale, mida sageli kutsutakse “sammasteks”: esimene ja kõige olulisem element on Euroopa Ühendus ja siin formuleeritakse ühtne majanduspoliitika, teine samm on ühtne välis- ja kaitsepoliitika ning kolmas samm on koostöö õiguslikes ja siseküsimustes.

Eesmärgid

EUROOPA LIIDU AMBITSIOON on luua järjepidevad ning solidaarsusel põhinevad sidemed liikmesriikide. Peamised eesmärgid on:

- **edendada majanduslikku ning sotsiaalset progressi** (ühtne turg loodi 1993, ühtne rahaühik anti käiku 1999)
- **kaitsta Euroopa Liidu identiteeti rahvusvahelisel areenil** (läbi Euroopa humanitaarabi mitte-EL maadele, ühtne välis- ja kaitsepoliitika, tegutsemine rahvusvahelistes kriisides; ühtsed seisukohad rahvusvahelistes organisatsioonides);
- **tutvustada Euroopa kodaniku staatust** (mis ei asenda riigi kodakondsust, kuid täiendab seda ning võimaldab Euroopa kodanikele teatud poliitilised õigused);
- **arendada vabaduse, turvalisuse ja õiguse ala** (seotud siseturu toimimisega ning eelkõige inimeste liikumisvabadusega)
- **hoida ning edasi arendada juba rajatud EL seadust** (kogu seadusandlus kasutusele võetud Euroopa institutsioonide poolt koos põhjapanevate lepingutega).

Arutelu

Püüdke leida kuidas võivad need viis eesmärki olla kasulikud

- *indiviididele*
- *firmadele ja*
- *teie oma riigile kui tervikule?*

9.mai on valitud iga-aastaseks “Euroopa Päevaks”.

Arutage, kas need neli põhilist valitud teemat olid õiged, millega alustada

Hinnake ja analüüsige nelja eesmärki oma mõtete põhjal Euroopa tulevikust. Loomulikult on ka teisi eesmärke, millest siin pole räägitud (näiteks rahu ja töötus). Lisage nimekirjale teisi eesmärke, mis on teie jaoks olulised.

Need viis institutsiooni on:
Euroopa Parlament
Ministrite Nõukogu
Komisjon
Euroopa Kohtukoda
Audiitorite Koda.

Institutsioonid

EUROOPA LIIDU juhtimisega on seotud viis institutsiooni:

Euroopa parlament – valitud liikmesriikide kodanike poolt

Parlamendil 626 valitud esindajaga – Euroopa Parlamendi liikmed, MEP-id – on kontrolliv, nõuandev ja seadusandlik võim. Ta võib nõu anda, teha parandusi või panna peale veto ettepanekutele Euroopa seaduste osas. Mis puutub EL eelarvesse, siis võib parlament muudatusi teha ainult selles osas, mis ei ole määratud eriotstarbeks, näiteks hariduse ja sotsiaalprogrammide osas.

Parlament töötab põhiliselt Komiteede kaudu, mis peegeldavad EL tegevuse peamisi valdkondi. Näiteks Naiste Õiguste Komitee tegeleb naiste probleemidega ning neil õnnestub sageli defineerida naisi kui spetsiifilist sihtgruppi EL poliitikas. Näiteks 1991 aastal organiseeris komitee istungi, kus käsitleti EL migrantidest naiste olukorda ning rõhutas vajadust uuringute järele nende olukorra kohta.

EL Nõukogu – EL otsuste tegija

Nõukogu toimib seadusandliku kojana, kuid tal on ka täitevvolitused. Nõukogu koosneb liikmesriikide valitsuste liikmetest ja nõukogu eesistuja koht vahetub iga poole aasta järel. Kui tegevuspoliitika on otsustatud, informeerib Nõukogu Komisjoni, mille peale Komisjon valmistab ette ettepanekud, mis põhinevad Nõukogu soovitusel. EL juhtiva organina otsustab Nõukogu EL programmi ja koordineerib liikmesriikide üldist majanduspoliitikat, aga ka ühist välis- ning julgeolekupoliitikat ja koostööd justiits- ning siseküsimustes.

Olenevalt arutluse all olevatest probleemidest kogunevad vastava ala ministrid. Rahandus- ja põllumajandusministrid kohtuvad kord kuus, teised ministrid kohtuvad kaks korda aastas.

Euroopa Liidu Komisjon – EL täidesaatev organ

KOMISJON TEEB ettepanekud, mille alusel Nõukogu teeb oma otsused.

Nõukogu avaldab oma juhiseid viies vormis:

- Määrused kehtivad kogu EL-is ning on kohustuslikud kõigis liikmesriikides, olles prioriteetsed siseriiklike seaduste ees.
- Direktiivid on liikmesriikidele kohustuslikud, kuid liikmesriik saab valida sätestuse vahendi.
- Otsused on seadusega kindlaksmääratud sätted, mis on adresseeritud Eraisikule, ettevõttele või liikmesriigile.
- Soovitused ja arvamused saavad olla ka teatud mitte-kohustuslik nõuanne teatud osapooltele.

KOMISJONIL ON INITSIAATIIVI õigus ning voli taandada või muuta ettepanekut igal ajal seadusandliku protsessi jooksul. Teine oluline Komisjoni funktsioon on kontrollida liikmesriikidele läbi struktuurifondide ja tegutsemisprogrammide antavaid toetusi. Komisjon koosneb 20 komisjonärist, kes on määratud kohale 5-aastaseks perioodiks.

Euroopa Kohtus – tagab vastavuse seadusega

Sellele kohtule saab esitada apellatsiooni, kui tekivad konfliktid indiviidide ja liikmesriikide vahel, mis puudutavad EL seaduste interpreteerimist ja rakendamist. Kui kord on otsus seadusandluse kohta vastu võetud, on Komisjoni ülesanne jälgida, et neid rakendatakse. Juhul, kui liikmesriigid ei nõustu järgima EL määrusi ja direktiive, võib Komisjon nad kutsuda Kohtusse. Oluline on mõista, et EL määrused ja direktiivid on liikmesriikidele kohustuslikud, olles kõrgemal riiklikust seadusest. Selle tõttu võib Euroopa tegevuspoliitika olla mõnikord isegi progressiivsem kui riigi enda seadus, nagu sotsiaalpoliitika puhul meeste ning naiste võrdõiguslikkusest.

Euroopa Audiitorkohus – vastutab eelarve auditeerimise eest

Audiitorite Koda kontrollib, et kogu Liidu tulu on saadud ja kõik kulutused toimunud seaduslikul ning korrapärasel viisil ning et EL eelarve finantskorraldus on olnud õige.

Institutsioone toetavad teised organid:

Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide komitee

On nõuandvad organid, mis aitavad kindlustada, et EL mitmesuguste majandus- ning sotsiaalkategooriate ja erinevate regioonide positsioone võetakse arvesse.

Euroopa Ombudsman, tegeleb kodanike kaebustega seoses võimalike kuritarvitustega Euroopa Liidu institutsioonides.

Mis roll on – põhimõtteliselt – ombudsman'il?

Euroopa Investeerimispank, EL finantsinstitutsioon.

Euroopa Keskpank, vastutab euro-piirkonna rahanduspoliitika eest.

www.eu.com
www.thecouncil-ministers.eu

Püüdke leida juhtum oma riigis, mille puhul rakendati Euroopa seadusi.

Möte valuutaühenduse ja ühtse valuuta taga oli – ja on – vältida majanduskriisi Euroopa Maades ning selle asemel luua stabiilsust ja jätkusuutlikke majanduslikke mängureegleid.

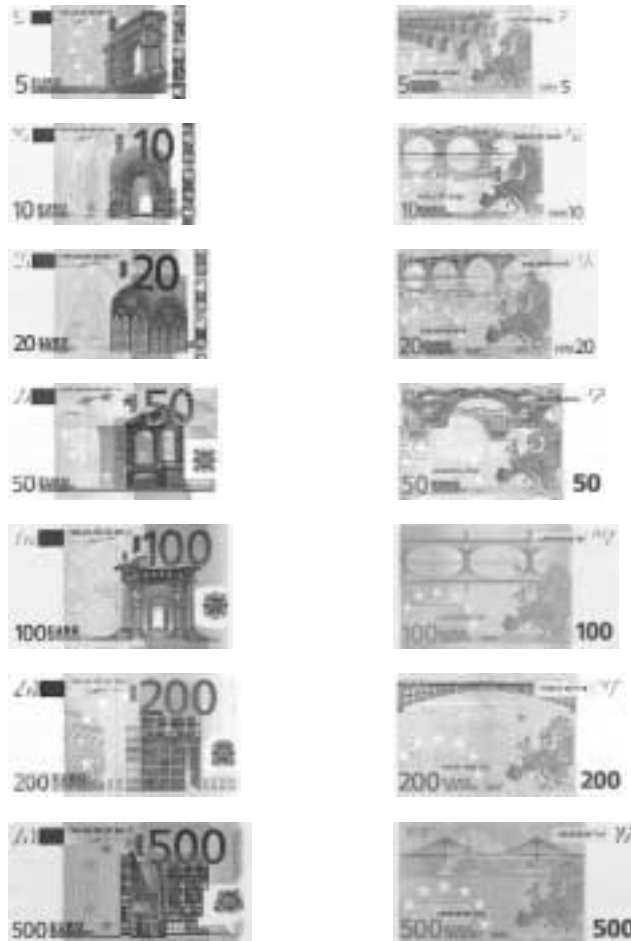
1. jaanuaril 2002 võeti Euroopa Liidu 11-s riigis kasutusele ühtne valuuta Euro.

Euro – Euroopa ühine valuuta

MÖTE EUROOPA ÜHTSEST rahast sai alguse globaalse valuutakriisi tulemusena, mis toimus 1970ndate alguses. Näiteks tõusid nafta hinnad 1973 aastal neli korda, mille tagajärjeks oli kasvav inflatsioon ning töötus. Nii-nimetatud Werner'i ettekanne 1970 aastal pani aluse ning 1979 loodi Euroopa valuutasüsteem.

Kümme aastat hiljem, 1989 aastal, esitas Delors'i komitee ettekande majandus- ning rahaliidu kohta, mis pani aluse Eurole. Kümme aastat hiljem, 1. jaanuaril 1999 aastal, lasti Euro ametlikult käibele ja 1. jaanuaril 2002 aastal 12 riiki võtsid Euro omaks kui ametliku valuuta. Need riigid on: Austria, Belgia, Soome, Prantsusmaa, Saksamaa, Iirimaa, Itaalia, Luksemburg, Holland, Portugal, Hispaania ja Kreeka.

Põhiline idee rahaliidu ning ühtse raha taga oli ja on – vältida kriisi majanduses ning luua selle asemel stabiilsust, ühtseid ning jätkusuutlikke majanduslikke mängureegleid. Seetõttu on teatud hulk majanduslikke tingimusi, mida iga rahvusriik, kes kavatseb kuuluda Euroopa rahaliitu, peab täitma.

EMU – töökohad ja tööandjad

EL ja tööturg

EL LISSABONI TIPPKOHTUMINE 2000 aastal otsustas, et aastaks 2010 tuleb tööhõivet tõsta 70%-le tööealisest elanikkonnast (2000 aastal oli see arv 63,3%). Naiste puhul on see arv 60% aastaks 2010.

Tööturul püsivad mitmed struktuurilised nõrkused. Esiteks on töötuse tase ikka veel kõrge, näiteks kaks korda suurem kui USA-s. Eriti probleemne on endiselt töövõimeliste noorte inimeste kõrge töötuse aste. Vanemate inimeste (vanuses 55-64) madal tööhõive on murettekitav ning kaugel Stockholmi eesmärgist- 50% aastaks 2010. Peamised soolised lahknevused püsivad tööhõive ja töötuse tasemes, ametialases eraldatuses ning tasus.

1997 aastal alustas tööd Tööhõive Komitee. Peaesmärk on arendada, planeerida, juhendada, kontrollida ja kehtestada üldine Euroopa tööhõive strateegia. Selle strateegia eesmärk on toetada koostööd liikmesriikide vahel tööhõive poliitika analüüsis, uurimises ning juhendamises, selleks et leida hea tegevuskava ning toetada informatsiooni ja kogemuste vahetamist ja edastamist. See strateegia hõlmab ainult riikidevahelisi toiminguid/meetmeid.

Komitee programmil on 31.detsembrini 2005 aastal eelarve 55 miljonit Eurot.

KÕIGIL LIIKMESRIIKIDEL ON siseriiklikud plaanid vaesuse ning sotsiaalse tõrjutuse vastu. Selles osas on töötus oluliseks faktoriks. Ettekandes EL-le on määratletud kaheksa ülesannet:

- arendada tööturgu nii, et töö oieks kõigi jaoks õigus ning võimalus
- garanteerida piisav sissetulek ja ressursid, et elada elu väärilt
- tegeleda haridusliku ebavõrdsusega
- säilitada perekonna solidaarsus ja kaitsta laste õigusi
- kindlustada kõigile head elamistingimused
- garanteerida võrdne ligipääs kvaliteetsele teenindusele, nagu tervise- ja sotsiaalkaitse ning transport
- parandada hüvede kättesaadavust
- renoveerida probleemsed elamupiirkonnad

Arutage, kas teie riigi valitsus on algatanud midagi seoses täiskasvanu haridusega.

Palk

Kui paljudes maades on ühine raha, on palkasid lihtsam võrrelda.

Mis on seesuguse võrdluse eelised ja puudused?

Koostage nimekiri ning arutlege, mida võimalike puudustega saaks peale hakata – kirjutage oma vastused üles.

Eelised

Puudused

Laenuintress

Intressimäär on enne EMU algust Euroopa riikides erinev olnud. Kuidas mõjutab üks intressimäär:

teie isikust

firmit/organisatsiooni, kus te töötate

teie riigi väike-ettevõtteid

teie riigi suuri ettevõtteid

teie riigis töötavaid rahvusvahelisi ettevõtteid

Ametiühingud

AMETIÜHINGUTEL ON EUROOPA pika ajaloo kestel kujunenud nii erinevusi kui sarnasusi. Üks ühine joon endises Ida-Euroopas pärast sotsialismileeri lagunemist on ametiühingute sõltumatus nii riigist kui ka institutsioonist. Liikmeks olemine ning seotuse aste on väga erinev. Näiteks Skandinaavias ja eriti Rootsis on ametiühingutega seotuse aste väga kõrge, kuni 80%. Teistes Euroopa osades on see seotuse astet märkiv arv tavaliselt palju madalam.

Nüüd, mil tööjõud ja kapital liiguvad kergelt riigist riiki ja rahvusvahelised kontsernid tegutsevad riikidevahelisel tasemel, seisab ametiühing silmitsi uute väljakutsetega. Põhiülesande - võidelda oma liikmete töökohtade ja hea palga eest – kõrval on ametiühingute jaoks väga tähtis osaleda ning mõjutada Euroopa ja rahaliidu arengut.

Mis te arvate, kuidas mõjutab EMU ametiühingute tööd?

Kuidas saab EMU mõjutada teid kui ametiühingu liiget?

Kirjutage üles oma isiklik arvamus ja seejärel püüdke seada tähtsuse järjekorda kolm kõige tugevamat argumenti oma grupis.

1. _____
2. _____
3. _____

AMETIÜHINGUTE VÕIM EL maades erineb suuresti. Mõnedes riikides on töötajate esindajatel palju sõnaõigust näiteks muudatuste kohta töökohal.

Kuidas on lood teie riigis?

Koostage EL maadest tähtsuse järjekord, asetades esikohale riigi, kus ametiühingutel/töötajatel on kõige enam sõnaõigust. Esmalt arutlege, missuguseid tunnuseid te "võistluses" kasutate.

Struktuurne areng

KUI ME KÕNELEME tulevikust ja arengust näiteks ühiskonnas ning tööturul, siis ütleme sageli, et "see" sõltub struktuursest arengust. Ja sageli vaatleme seda arengut kui midagi negatiivset – või pole nii? Sageli ütleme, et hinnad tõusevad. Kas see on tõsiasi või lähevad hinnad vahel alla? Mõelge enda majapidamisele ning püüdke mõõta, kui kaua te peate töötama, et olla võimeline ostma neid asju, mida teil iga päev vaja läheb. Püüdke leida mingit statistikat, et saaksite võrrelda hindade ja oma palgaga mõned aastad tagasi.

Mis on struktuurne areng – püüdke leida mõned konkreetset näited oma linnast või külast.

Mis asi see on – mis te arvate – mis mõjutab struktuurset arengut?

Kas see on näiteks tehnoloogia? Hinnad? Globaliseerumine? Demokraatia tase? Tehke nimekiri kümnest kõige olulisemast faktorist ning püüdke neid tähtsuse järjekorda seada.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

Puhverfondid

EUROOPA LIIDUL ON neli struktuurifondi: 1) Euroopa Regionaalarengu Fond, 2) Euroopa Sotsiaalarengu Fond, 3) Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfond, 4) Kalanduse Arendusfond. Nende eesmärgiks on tugevdada majanduslikku ja sotsiaalset solidaarsust liikmesriikide vahel ning nad on oluliseks vahendiks, et vähendada regionaalset ebavõrdsust. Ajavahemikul 2000–2006 on neis fondides 195 miljardit Eurot, mis moodustab kolmandiku kogu EL eelarvest.

Mis on Puhverfond?

RAHALIIT RASKENDAB liikmesmaadel struktuurse ebavõrdsuse ning languseajaga toime tulekut. Näiteks otsustas Soome õitsengu perioodil luua puhverfondid, et aidata riiki languse perioodil. Teistes riikides on samuti arutletud niisuguste fondide üle, kuidas neid korraldada ning juhtida.

Fonde saab üles ehitada ressurssidest, mis on kõrvale pandud palgaläbirääkimistes. Samuti saab neid moodustada avalikest vahenditest, näiteks vähendades töötuskindlustuse maksu.

Puhverfondide juhtimine on huvitav küsimus. Missugused huvid peaksid olema puhverfondi võimukandjatel?

Kas puhverfonde ja teisi majanduslikke tasakaalustajaid on vaja?

Häired majandused võivad mõjutada kolme valdkonda:

1. Tootmine ja tööhõive
2. Palgad ja kasumid
3. Riigi sissetulek

Paljudes riikides on riiklike kulutusi kasutatud majandushäirete tasakaalustamiseks. EMU-is on see meetod märgatavalt piiratud, kuid puhverfondide abil on siiski võimalik neutraliseerida majanduse tõuse ning langusi.

Püüdke otsustada järgnevate väidete üle:

- Demokraatlikud süsteemid ei saa sõltumatult formuleerida majanduspoliitikat kuna sageli nad – koheselt – tahavad vähendada tööhõivet.
- Inflatsiooni saab reguleerida ainult Keskpang
- Töötus sõltub tööturu paindlikkusest ning seda ei mõjuta üldine nõudlus ega tootmise maht.

Ja nende üle:

- Inflatsiooni saab kõige paremini mõjutada stabiilsusega palkade arengus ja tööjõu pakkumise poliitikaga.
- Turu tasakaalustamiseks on vaja tugevat demokraatlikku süsteemi.
- Töötus on hindade ja palkade kujundamise puudulikkuse ning tööturu struktuursete probleemide küsimus.

Oluline EMU eesmärk oleks täistööhõive ja jätkusuutlik majanduskasv. Kas puhverfondid kiidetakse heaks, et tasakaalustada majandust? Enamus tööandjaid ei kiida seda heaks.

Puhverfondid ja devalveerimine

DEVALVEERIMINE TÄHENDAB, et vahetuskurss on madalam, eksport odavam ja import kallim. Inflatsioon vähendab palkade väärtust ning suurendab tööandjate kasumit. Suhe töö ja kapitali vahel tasakaalustatakse taas.

Puhverfondid on teisest küljest ühepoolne kulude vähendamine, millel on kuludele vaid ajutine mõju.

Arutelu

Arutlege järgnevate vahendite kasutamise üle uues majandus olukorras:

- Devalveerimine
- Välisvaluuta vähendamine
- Madalamad hinnad välisvaluutas
- Kõrgemad hinnad importkaupadele
- Sisemine devalveering
- Vähendatud tööandja maksud
- Suurendatud käibemaks
- Puhverfondid

Millal võiks puhverfonde kasutada?

VIIMASE KÜMNE AASTA jooksul on majanduslik efektiivsus märgatavalt tõusnud. Seda saab mõõta, kui palju enam toodetakse ilma tööaega pikendamata või enama kapitalita. Efektiivsus on tehnilise ja organisatsioonilise edasimineku, mis sageli seotud laienevate teadmistega, tulemus. Seda protsessi kutsutakse vahel struktuurseks arenguks. Majandusteadlaste ning poliitikute mure on teada, kas majanduses on struktuurseid või ajutisi häireid ning kahe erineva olukorra lahendamiseks tuleb leida erinevaid võimalusi.

Puhverfondid firmades võivad kaasa aidata ressursside jätkusuutlikule kasutamisele, ent nad võivad vähendada dünaamilisi mõjusid, ettevõtte muutumisvõimet. Oluline on need tendentsid tasakaalustada.

Kuidas teie arvates peaksid puhverfondid olema kujundatud, et vastata neile nõuetele?

Kuidas puhverfondid töötavad?

PUHVERFOND ON EFEKTIIVNE ainult oma kasutamise ajal. Pärastpoole pöördub majandus tagasi seisundisse enne fondi toetust. Puhverfond ei suuda kunagi luua püsivaid töökohti või korrigeerida liiga suuri kulutusi, kuid ta võimaldab aega, et asuda probleeme lahendama.

Poliitilised vahendid stabiliseerimiseks

Kuidas peaks tulevikus käsitlema majanduslikke häireid ilma, et see viiks massilise töötuseni?

Kas puhverfondid kui "amortisaatorid" oleksid üheks lahenduseks?

Kuidas peaks puhverfonde juhtima? – Nii ametiühingute kui tööandjate poolt koos?

Kas puhverfondid võiksid koosneda säästetud tööajast? Kui jah, siis kuidas?

Kas puhverfondid võiksid panna firmasid säästma headel aegadel ja kulutama halbadel aegadel?

Kas haridusfonde võiks kasutada puhverfondidena? Kui jah, siis kuidas?

*Kas puhverfonde tuleb rahastada tootmisest või on teisi vahendeid?
Kas on teisi mooduseid, kuidas riiki madalseisu ajal aidata?*

Mida te arvate puhverfondide ideest?

Kirjutage oma poolt ja vastu argumendid üles.

Poolt	Vastu
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

Töökorraldus

Kuidas on töökohad organiseeritud teie riigis?

Mis mõju on teil kui töötajal oma igapäevases töös muutustele, mis regulaarselt toimuvad?

Mis mõju on teie ametiühingul neis asjus?

Kui te saaksite otsustada selle üle, kuidas töö teie riigis peaks korraldatama, mis otsuseid te siis teeksite?

Kuidas teie arvates saaks EMU mõjutada teie otsuseid?

Demokraatia töö juures

DEMOKRAATIA TÖÖ JUURES on oluline tööliikumise teema. Paljud kardavad, et EMU vähendab demokraatiat ning muudab tavalise töölise väheaktiivseks.

Mida teie mõtlete väljendi "demokraatia töö juures" all?

Tooge mõned näited ja siis püüdke leida viis kõige olulisemat kriteeriumi.

Minu näited:

Minu kriteeriumid:

1.

2.

3.

4.

5.

Täiskasvanuharidus/elukestev õpe

ME KÕNELEME JÄRJEST enam elukestvast õppest, mis tähendab, et me peame osalema õppetegevuses kogu oma elu. See on meie töökohtadel eriti oluline ja selle tähtsus tõuseb!

Mida teie arvate elukestvast õppest – kas te arvate, et see on reaalne või on see lihtsalt midagi sellist, mis haridustöötajad on välja mõelnud, et omale töökohta kindlustada?

Me oleme EMU-is rohkem seotud ja seeläbi suureneb konkurents õppinud ja vilunud tööliste pärast tööandjate vahel. Kuidas te valmistute elukestvaks õppeks oma riigis? Oma linnas? Püüdke see välja uurida ning kirjutage üles viis kõige olulisemat abinõu, mida teie arvates tuleks tarvitusele võtta teie kui indiviidi poolt ja võimukandjate poolt.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Tööhõive

AINULT 38%-L ÜLE 55 AASTASEST töøjõust on töökohad. EL on otsustanud, et aastal 2010 on see arv 50%. Osa eesmärgist aastaks 2005 on tõsta üldist tööhõivet 67%-ni meestel ja 57%-ni naistel.

Vaadake tööhõive arve oma riigis ning võrrelge neid naaberriikidega ning EL piirkonnaga tervikuna.

Tööhõive arvud minu riigis: Kokku: ____% Naised: ____% Mehed ____%

Tööhõive arvud _____ : Kokku: ____% Naised: ____% Mehed ____%

Tööhõive arvud _____ : Kokku: ____% Naised: ____% Mehed ____%

Tööhõive arvud _____ : Kokku: ____% Naised: ____% Mehed ____%

*Kuidas on lood tööhõivega teie linnas?
Võrrelge neid arve oma riigi ja naaberriigi arvudega.*

Tööhõive arvud minu linnas: Kokku: ____% Naised: ____% Mehed ____%

EMU ja heaolu

VÕIMALIK EUROOPA ÜHISKONNA mudel algab mõttega, et on võimalik ja vajalik heaolu teatud mõttes kõigile kodanikele. Sellist ühiskonda iseloomustavad üsna kõrged maksud, institutsioonilised üle viimise süsteemid ja reguleeritud töøjõuturg, mis kõik kokku moodustavad sotsiaalse kindlustatuse ning garanteerivad individile mõistliku elatustaseme isegi sellises mittesoovitud situatsioonis nagu töötus. Näiteks Rootsi heaoluühiskonna kontseptsioon on defineeritud neist vaatepunktidest lähtudes.

Kontseptsiooni kirjeldus hõlmab inimeste majanduslikku, tervislikku, hariduslikku jne taset. Heaolukontseptsioon ei ole neutraalne, selle sisu sõltub inimeste väärtushinnangutest. Järelikult otsustatakse ühiskonnas heaolu taseme üle läbi poliitiliste otsustuste.

Arutelu

Mil määral te nõustute või mitte sellega, mis peaks kuuluma heaolukontseptsiooni. Seejärel arutage oma otsust grupis.

Töökohad	Nõustun		Ei nõustu
Õigus täistööhõivele	☐	☐	☐
Õigus täistööajaga tööhõivele	☐	☐	☐
Õigus valida osaline tööaeg	☐	☐	☐
Töøjõuturu kokkulepped ja seadused	☐	☐	☐
Teised olulised tööd puudutavad punktid:	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
<hr/>			
Haridus			
Igale lapsele antakse võimalus saada hästi harituks	☐	☐	☐
Igal noorel inimesel on õigus teha oma otsus, kas valida edasised õpingud või amet?	☐	☐	☐
Täiskasvanuharidus annab täiskasvanutele võimaluse õppida ametit tema oma rahuloluks.	☐	☐	☐
Teised olulised täiskasvanuharidust puudutavad punktid:	☐	☐	☐
	☐	☐	☐

Heaolu kontseptsioon kirjeldab inimeste elamistingimusi. Üks kirjeldus põhineb rahva majandus, tervise, hariduse jne näitajatel. Heaolu kontseptsioon ei ole neutraalne kontseptsioon.

<u>Tervishoid</u>	<u>Nõustun</u>	<u>Ei nõustu</u>	
Tervishoidu heaolu riigis peavad iseloomustama kõrged standardid, oskuslik personal, järjekordade puudumine ja kättesaadavus kõigile ilma probleemideta.	☐	☐	☐
Teised olulised heale tervishoiule iseloomulikud jooned on:	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
<u>Personaalne majanduslik kindlustatus</u>			
Ühiskond garanteerib sissetuleku haiguse, raseduse, lapse kasvatamise ja hoolitsemise ajal	☐	☐	☐
Teised olulised personaalse / individuaalse/ majandusliku kindlustatuse teemad:	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
<u>Pensionid</u>			
Heaolu riigis on teil õigus valida, millal iganes 60 ja 70 eluaasta vahel te soovite pensionile minna	☐	☐	☐
Pensionile jäänuna peab pension olema seotud tööaja jooksul saadud sissetulekuga.	☐	☐	☐
Teised olulised korraldused pensioniga seoses	☐	☐	☐
<u>Elamistingimused</u>			
Riik ja kohalikud omavalitsused vastutavad, et igal indiviidil on võimalus elada kaasaegses korteris või majas	☐	☐	☐
Kaasaegsel korteril on keskküte, köök ja elutoad	☐	☐	☐
Temperatuur ei ole kunagi alla 18 kraadi	☐	☐	☐
Köögis on soe ja külm vesi, elektripliit ja külmkapp	☐	☐	☐
Vannitoas on soe ja külm vesi, dušš/vann ja tualett	☐	☐	☐
Ruutmeetrite hulk peab olema vähemalt 70m ² neljaliikmelise perekonna kohta	☐	☐	☐
Teised olulised heade elamistingimuste küljed heaolu riigis	☐	☐	☐

Toit	Nõustun	Ei nõustu
------	---------	-----------

Riik ja kohalik omavalitsus on vastutavad toortoodete, toidu ja veevarustuse kontrolli eest selleks, et vältida ohtlike viirusi või baktereid

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Muud:

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Vaba aeg

Igaühel, kellel on töökoht, on seaduse järgi õigus vähemalt 4 nädalale puhkusele koos palga säilitamisega

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Muud:

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Infrastruktuur

Riik ja kohalik omavalitsus vastutavad ehitamise ning hoolduse eest.

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Infrastruktuur hõlmab vett, elektrit ja telefoniühendust, teid ning sidet.

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Muud:

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Ühiskonna juriidiline abi

Heaolu ühiskonnas on võimukandjatelt kättesaadav tarbija nõustamine ning juriidiline abi

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Muud:

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Kultuur ja sport

Heaolu ühiskonnas on kodanikul lihtne tegeleda kultuuri ning spordiga ning seda nautida.

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Kultuuritegevus võib olla muusika, teater, kunst, õpiring või tegevus ükskõik missuguses ühingus.

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Muud:

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Keskkond

Heaoluühiskonna keskkonda iseloomustab puhas vesi ja õhk, haljasalad ning mürataseme mõõtmine

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Muud:

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Abirahade süsteemi rahastamine

HEAOLU SÜSTEEMI RAHASTAMINE on pidevalt arutlusel poliitilistes diskussioonides.

See tähendab, et poliitilise arutelu põhiteema on, kui palju abiraha tuleks maksta maksude kaudu läbi riigi ja/või kogukonna. Seda liiki arutelu hõlmab ka seda, kelle jaoks heaolusüsteemi luuakse. Te võite kirjeldada, kuidas teie arvates heaolu süsteemi rahastada, kuidas valida ühiste ning personaalsete lahenduste vahel või neid kombineerida.

Märkige allpool kastikesse mil määral te eelistate üldist või personaalset lahendust.

	Personaalne	Segu	Üldine
Töökohad	☐	☐	☐
Haridus	☐	☐	☐
Personaalne majanduslik kindlustatus	☐	☐	☐
Pensionid	☐	☐	☐
Elamistingimused	☐	☐	☐
Toit	☐	☐	☐
Vaba aeg	☐	☐	☐
Infrastruktuur	☐	☐	☐
Ühiskonna juriidiline abi	☐	☐	☐
Kultuur ja sport	☐	☐	☐
Keskkond	☐	☐	☐
Muu: ____	☐	☐	☐

Heaolu minu maal

KUI TE OLETE NÜÜD DEFINEERINUD ja tõlgendanud heaolu kontseptsiooni, siis oskate hinnata heaolu taset oma maal. Seda saate teha märkides kastikesi skaalal 1 kuni 5.

	Mitte midagi	Ebapiisav	Teatud määral	Hea	Väga hea
Töökohad	☐	☐	☐	☐	☐
Haridus	☐	☐	☐	☐	☐
Tervishoid	☐	☐	☐	☐	☐
Personaalne majanduslik kindlustatus	☐	☐	☐	☐	☐
Pensionid	☐	☐	☐	☐	☐
Elamistingimused	☐	☐	☐	☐	☐
Toit	☐	☐	☐	☐	☐
Vaba aeg	☐	☐	☐	☐	☐
Infrastruktuur	☐	☐	☐	☐	☐
Ühiskonna juriidiline abi	☐	☐	☐	☐	☐
Kultuur ja sport	☐	☐	☐	☐	☐
Keskkond	☐	☐	☐	☐	☐
Muud:	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☐

Heaolu süsteemi saab rahastada erinevatel viisidel nagu üldine ja personaalsed lahenduse või mõlemi segu.

Majandus ja laienemine

Taust

TÄNANE EUROOPA LIIT koosneb 15 liikmesriigist. Seda protsessi alustasid 1951 aastal kuus riiki: Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Luksemburg, ja Holland. Protsess arenes ning 1973 aastal liitusid Taani, Iirimaa ja Ühendatud Kuningriik. Kreeka ühines 1981 aastal ning Hispaania ja Portugal 1986 aastal Viimane lisandumine toimus 1995 aastal, kui Austria, Soome ja Rootsi ühinesid Euroopa Liiduga.

Täna 15 liikmesriigist kuuluvad kõik peale kolme (Taani, Rootsi ja Ühendatud Kuningriik) Euroopa rahaliitu (EMU).

Faktid

Maastrichti konvergenstkriteeriumid on:

Eelarve puudujääk ei tohi ületada 3% sisemajanduse koguproduktist

Riigivõlg ei tohi ületada 60% sisemajanduse koguproduktist

Inflatsioonimäär mitte enam kui 1,5% suurem kui kolme parima tulemusega maa keskmine;

Pika-ajalised intressimäärad ei tohiks olla enam kui 2% kõrgemad kui kolme parima tulemusega maa keskmine

Liikmesmaa peab olema vähemalt kaks aastat osalenud Euroopa monetaarsüsteemis ilma oluliste pingeteta ja valuuta devalveerimiseta.

Laienemine

TÄNASE SEISUGA ON 13 RIIKI ametlikult teatanud oma huvist ühineda Euroopa Liiduga. Need 13 riiki on: Bulgaaria, Küpros, Tšehhi, Eesti, Ungari, Läti, Leedu, Malta, Poola, Rumeenia, Slovakkia, Sloveenia ja Türgi. Euroopa Komisjon peab 12-ga nendest läbirääkimisi ja moodustatakse esialgne kümnest riigist koosnev grupp.

Läbirääkimistel on kindel prioriteetide järjestus: kõigepealt Kopenhageni vastuvõtu kriteeriumid ja siis Maastrichti kriteeriumid Eurole.

Vastuvõtu kriteeriumid

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU istungjärgul Kopenhagenis 1993 aastal tegid liikmesriigid otsustava sammu käesoleva laienemise suunas, leppides kokku, et Kesk- ja Ida Euroopa ühinenud riigid, kes seda soovivad, saavad Euroopa Liidu liikmeks. Seega pole laienemine enam kas? vaid millal? küsimus. Ka siin andis Nõukogu selge vastuse: 'Vastuvõtmine toimub niipea, kui kandidaat on võimeline vastu võtma liikme staatusega seotud kohustused, vastates nõutud majandus- ja poliitilistele tingimustele'.

Arutelu

Arutage oma riigi majanduslikku ning poliitilist olukorda ning võrrelge seda nõutud tingimustega.

Kas te nõustute või mitte, et Euroopa Liitu ning EMU-sse kuulumise kasud on majanduslik stabiilsus, tugeva rahvusliku majanduspoliitika edendamine ning investeringute julgustamine?

Missugune kasu või puudused on teie arvates olulised individile, kes kuulub Euroopa Liitu ja EMU-sse?

Euroopa Liidu finantseerimine

EUROOPA LIIDU EELARVE moodustatakse iga liikmesriigi panusest. Printsüpe hiljuti küll muudeti, kuid põhijoontes on jäänud samaks. Muutmise põhjuseks oli soov külmutada kulutusi. Eriti palju on arutatud põllumajandussektori toetamist, kuna see moodustab Euroopa Liidu kogu eelarvest umbes poole. Kulutuste lagi on paika pandud aastateks 2000–2006.

Euroopa Liidu eelarve moodustub järgmiselt:

- põllumajandusmaks: maksud või rahalised vahendid, mis saadakse põllumajandustoodete impordist Euroopa Liitu mittekuuluvatest riikidest;
- tollimaks: Euroopa Liitu mittekuuluvate riikide kaupadele ühtse tollitariifiga kehtestatud erinevatest tollimaksudest kogunevad vahendid;
- käibemaks: 1% liikmesriikides kogutud käibemaksust;
- rahvuslikul kogutoodangul põhinev maks: kuni 1,27% rahvuslikust kogutoodangust.

Joonisel 1 leiate üldise eelarve aastateks 2000–2006. Joonisel 2 on eelarve ja positsioonid aastaks 2002.

Arutelu

Arutage erinevusi eelarve positsioonide vahel ning selle põhjuste üle.

Püüdke leida oma maa Euroopa Liiduga liitumise põhilised kulud ja tulud.

Arutage võimalikke muutusi eelarves, kui laienemine aset leiab.

Fig 1
General budget for 2002 to 2006

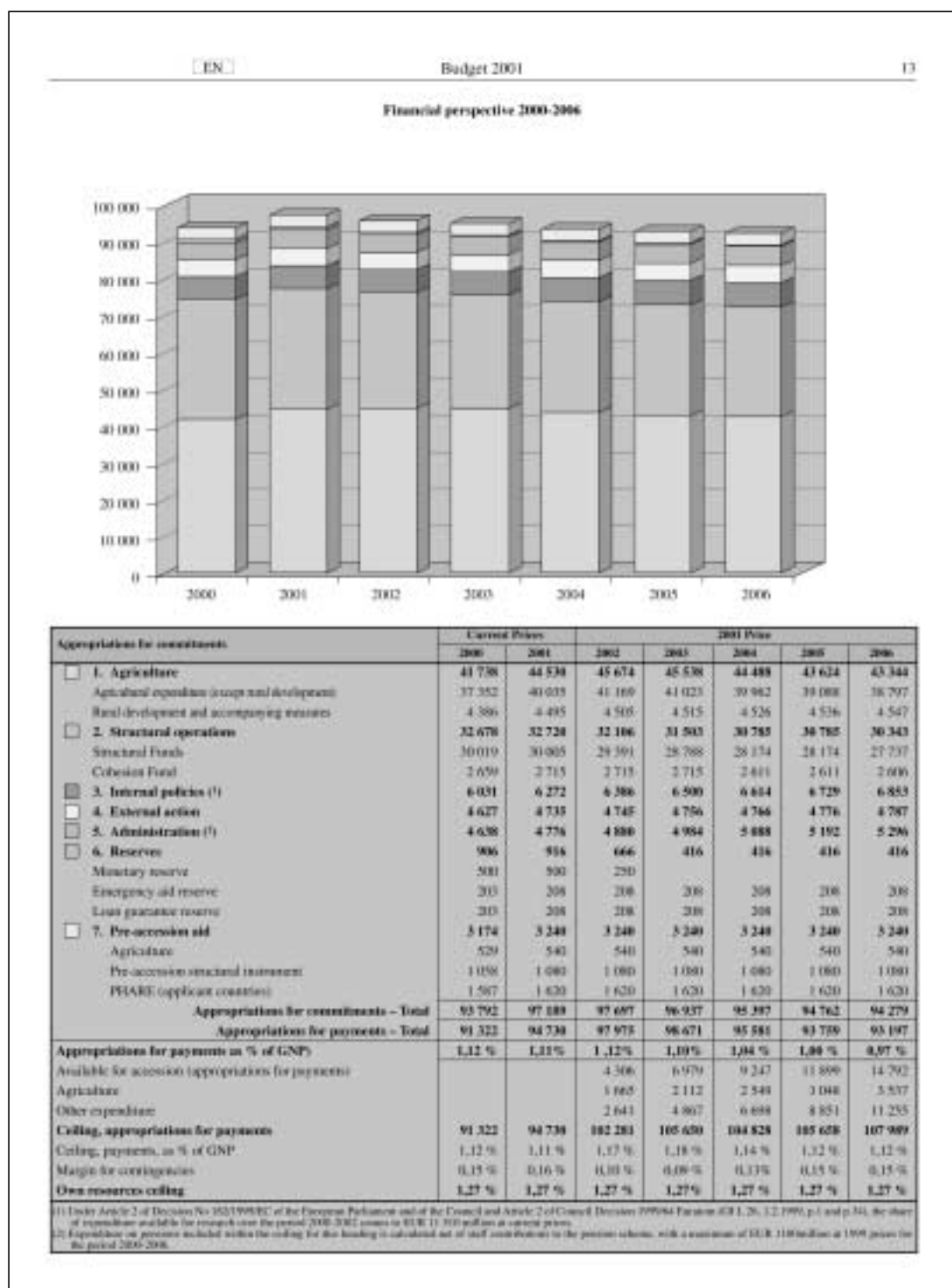
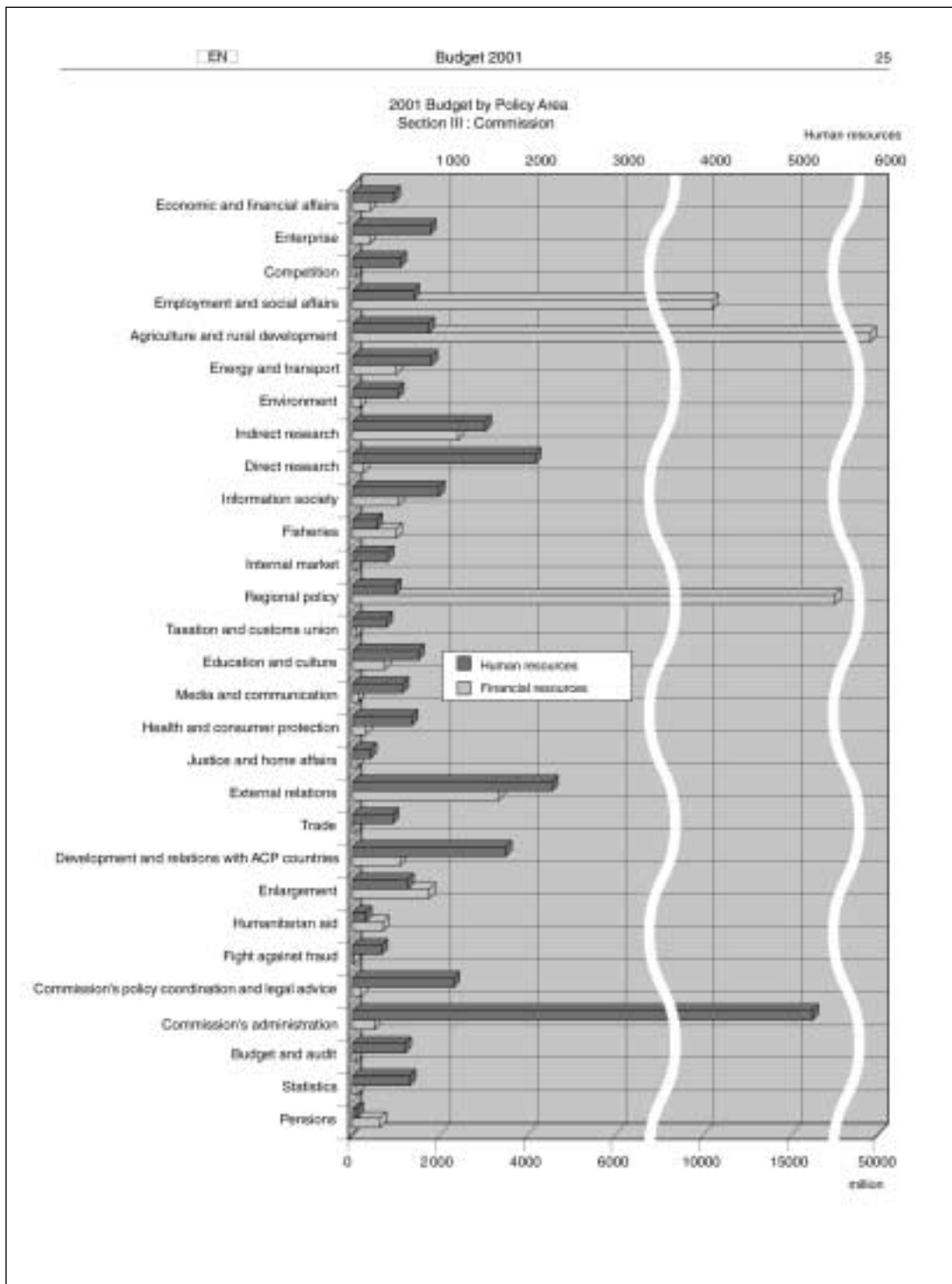

Fig 2
The budget and the posts for 2002

Euroopa Liit ja kolmas maailmajagu

MAIS 2002 ORGANISEERIS ÜRO konverentsi Euroopa Liidu ja kõige vähem arenenud riikide (LDC) teemal. Öeldi järgmist:

“1971 aastal tunnistas rahvusvaheline üldsus niisuguse kategooria riikide olemasolu, mille erijooneks pole mitte ainult nende rahva äärmine vaesus, vaid ka majanduslike, institutsiooniliste ning inimressursside nõrkus. Hetkel on 49 riiki, rahva koguarvuga 610,5 miljonit (mis moodustab 10,5% kogu maakera rahva arvust 1997 aasta arvestuses), määratletud kui “kõige vähem arenenud maad” (LDC-d). Need maad on eriti halvasti varustatud arendamiseks oma sisemajandust ning tagamaks oma rahvale piisav elatustase. Nende majandused on ka äärmiselt tundlikud väljastpoolt tulevatele mõjutustele ning loodusõnnetustele. Seega moodustab LDC-de grupp rahvusvahelise kogukonna nõrgima segmendi ning nende maade majanduslik ja sotsiaalne areng esitab tohutu väljakutse nii neile endile kui ka nende arengupartneritele.”

49 LDC-d moodustavad 10,5% maakera rahvastikust.

Tegevusprogrammis toodi muuhulgas välja alljärgnevad eesmärgid:

- Äärmusliku vaesuse märkimisväärne vähendamine
- Inim- ning institutsiooniliste ressursside arendamine, et toetada pidevat kasvu ning jätkusuutlikku arengut
- Eemaldada pakkumispoolsed kitsendused ning edendada tootmisvõimsust ja siseturu laienemist, et kiirendada kasvu, suurendada sissetulekut ning tööhõive;
- Kiirendada LDC-de kasvu eesmärgiga edendada nende osa maailma kaubanduses ning globaalses finants ja investeringukäibes
- Keskkonnakaitse, kus LDC-del ja tööstusriikidel on ühine, kuid diferentseeritud vastutus;
- Toiduga kindlustatuse saavutamise ning alatoitluse vähendamine;

EUROOPA LIIT, NAGU NÄHA allpool toodud arvudest, on nüüd üks suur majandusüksus maailmas, võrreldav Ameerika Ühendriikide ja Jaapaniga.

Arutelu

Kuidas teie arvates Euroopa Liit mõjutab suhteid väljaspool Euroopat?

Millisel viisil saab ülalmainitud eesmäärke realiseerida kolmanda maailmajao riikide tarvis?

Mis mõju avaldab nende eesmärkide ellu viimine teie riigile?

Elanikke

	Miljon
Jaapan	126
Ühendriigid	271
EL 12	301
EL 15	375

Kaubandus

	Import Miljon Eurot	Eksport Miljon Eurot
Ühendriigid	790	600
Jaapan	60	380
EL-15	685	780

EMU ja globaliseerumine

Sissejuhatus globaliseerumisse

SÕNA "GLOBALISATSIOON" pärineb ladina keelsest sõnast globulus, mis kujutab maakera. Seda sõna kasutades seostame teda harilikult ülemaailmsete nähtustega nagu majandus või tehnoloogia. Selles peatükis arutleme globaalse majanduse ja globaalturu üle, nende tagajärgedest demokraatiale, rahule, heaolule ning kodanike võimalustest tulevikku muuta ja mõjutada.

Globaalturg

GLOBAALTURG JA INFOTEHNOLOOGIA on viimase mõnekümne aasta jooksul märkimisväärselt arenenud, olles vastastikku sõltuvad. Infotehnoloogia arenguga arvutite ning mobiiltelefonide näol avanes võimalus info koheseks edastamiseks üle kogu maailma. Sel moel leiti võti, kuidas laiendada turgu investorite, finantstegelaste, tootmise ning tarbimise jaoks. Tavakodanik tunneb selle nähtuse ära märgates, et investeringuid ja tootmisettevõtteid saab kergelt liigutada riigist riiki leidmaks paremaid tingimusi. See tähendab, et võimalus töötada tootmises ja teeninduses muutub nüüd palju kergemini ning kiiremini ja väljaspool poliitilisi otsuseid. Teine fenomen on valuuta- ning börsitehingud, millel ajalooliselt on olnud tohutu mõju heaolule ning igapäeva elu tingimustele, ja mis on ähvardavad ka tänapäeval. Täna toimuvad rahaülekanded mitte reaalselt, vaid läbi arvuti ning hetkega saab liigutada tohutu suuri rahasummasid ühest pangast teise ohustades seeläbi, näiteks, ühe maa valuutat.

Arutelu

Arutlege, mis tähelepanekuid te olete teinud oma linnas ja maal seoses globaalturuga.

Püüdke selgitada, kas teie vaatlused on teile ja ühiskonnale positiivsed või negatiivsed.

Turg ja heaolu

POLE KAHTLUSTKI, ET VABA turg on heaoluühiskonna loomiseks oluline faktor. Nüüd on võimalik näha vähemalt kahte kaupade ja teenustega seotud fenomeni. Üks nähtus on see, et tehaseid viiakse traditsiooniliselt kõrgelt arenenud heaolusüsteemiga maadest madala palgaga maadesse, kus ei ole sotsiaalkindlustuse ja töötajate organisatsioonide traditsiooni. See puudutab sageli tootmist, kus on piisav töötajate madal või keskmine teadmiste tase. Riigid või piirkonnad, mis kaotavad traditsioonilised majandusharud, püüavad seda kompenseerida suuremate teadmistega teistes tootmisharudes.

TEINE FENOMEN ON tootmise keskendamine väiksemale hulgale suurematele üksustele. Mõned uurimused toovad välja, et tulevikus (lähitulevikus?) on kogu maailmas vajalike toodete ning teenuste tootmiseks vaja ainult 20% töötavast elanikkonnast. Seesuguses maailmas on 80% elanikkonnast tootmiseks mittevajalik ning peab tegema midagi muud. Seda kutsuvad uurijad ning rahvamajandusteadlased 20/80 ühiskonna mudeliks.

Arutelu

Arutage laiendatud Euroopa Liidu võimalustest, kus elatustase oleks järgneva kümne aasta jooksul sama kvaliteediga kui täna.

Globaalsest vaatepunktist lähtudes, kas te arvate, et rahulik areng on võimalik?

Turg ja demokraatia

TURUL ON OMA MÄNGUREEGLID, mida tehnoloogia on edasi arendanud. Turu reeglid loob peamiselt turg ise. Erainvestorite eesmärgid tähendavad seda, et riigi ning tööjõu vajadused jäävad investeeringute paigutamise valikul sageli vähemtähtsaks. Tugevama Euroopa saab luua, kui kujundada erasektorile ühtsemad reeglid. Seda tööd on õigupoolest paljudes Euroopa Liidu piirkondades alustatud. Mainimist vääriavad nõusolekureeglid ning ostuseadused.

Lisaks saab tugevamat Euroopat luua, säilitades ning arendades demokraatlikku ühiskonda ja majanduskasvu. Kasv peaks olema piisavalt tugev, et luua näiteks töökohti, anda võimalus inimestel tõsta oma elatustaset ning panna nad uskuma tulevikku.

EMU ja kohalik demokraatia

Demokraatia definitsioon

DEMOKRAATIA ON SÕNA, mida kasutatakse paljudes erinevates seostes. Sageli kasutatakse seda mõtlemata tema alg tähenduse peale. Algselt pärineb sõna kreeka keelest ning tähendab “rahva võimu”.

See demokraatia tähendus ei ole vastuoluline. Selle asemel on palju erinevaid võimalusi, kuidas seda poliitilises süsteemis ning ühiskonnas rakendada. Siinkohal piiritleme demokraatia tähenduse poliitilise demokraatiaga, isegi kui saaks arutada, näiteks, majandusdemokraatia ja kultuurilise demokraatia üle.

VORM, KUIS POLIITILIST demokraatiat praktiseeritakse, võib olla erinev. Üldjoontes saab kõneleda otsesest ning kaudselt demokraatiast. Otsene demokraatia tähendab, et minu häälel on võim teha otsuseid erinevate asjade üle. Seda vormi kasutatakse tavaliselt väiksemates gruppides, ühingutes jne. Rahva otsustava iseloomuga hääle (referendum) on samuti otsese demokraatia vorm.

Kaudse demokraatia vormi kasutatakse peamiselt tänapäeva arenenud ühiskondades ning see tähendab, et kodanik saab hääletada inimese või poliitilise partei poolt, andes seeläbi otsuste tegemise üle. Kaudne demokraatia on maailmas ja loomulikult ka Euroopa Liidus kõige levinum vorm.

ISEGI KUI SÕNA “demokraatia” tuleb antiikajast, siis demokraatia kui vorm, kuidas juhtida riiki ja ühiskonda, on suhteliselt uus nähtus. Siin võib välja tuua kolm põhietappi:

- 1) pärast Esimest Maailmasõda, kui üldist hääletamisõigust laiendati mitmetele riikidele Euroopas ja ka naised said õiguse hääletada.
- 2) pärast Teist Maailmasõda, kui Euroopa kaart radikaalselt muutus; Saksamaa ja Itaalia pöördusid tagasi demokraatliku juhtimisviisi juurde samal ajal, kui Ida- Euroopas valitses diktatuur.
- 3) November 1989 kui müür langes ja Ida- Euroopas loodi võimalused demokraatlikuks arenguks.

SEE ON FORMAALNE DEMOKRAATIA, mis tähendab reegleid, kuidas juhtida. Aga demokraatliku riigi definitsioon sisaldab enam kui formaalsed reeglid. Vajalik on ka, et eksisteeriks vaba ajakirjandus, raadio ja televisioon, et on mitme partei süsteem jne. Samuti sisaldab see teatud määral kodanike tegevust, mis tähendab kodanike olemasolu, kes on teadlikud või kellel on oma arvamus poliitiliste arengute või otsuste kohta ühiskonna erinevatel tasanditel – Euroopa tasandil, riiklikul tasandil ja kohalikul tasandil.

Euroopa Keskpannga organisatsioon koosneb peamiselt kahest osast: Juhtiv Nõukogu ja Täitev Komitee. Juhtiv Nõukogu koosneb Täitev Komitee liikmetest ja Liikmesriikide Riiklike Keskpankade juhatajatest.

Subsidaarsusprintsiiip

KODANIKUNA EI OLE ilmselt lihtne eristada, missugusel poliitilisel tasandil peaks tegema kõige ratsionaalsemaid otsuseid. Euroopa Liidu juhtprintsiiip on nn. subsidaarsusprintsiiip, mis määrab, et otsused tuleb vastu võtta nii lähedal inimestele kui võimalik. Selle printsiiibi üks põhjusi on see, et Euroopa Liidu loomine tekitab teatud demokraatia- defitsiiti. Nimetatud printsiiip garanteerib sõltumatuse kohalikule võimuorganile keskuse vastu ning rahvuslikele parlamentidele Euroopa Liidu institutsioonide vastu. Praktiliselt on see printsiiip olnud Nõukogule, Komisjonile ja Euroopa Parlamendile kõige olulisem. Subsidaarsusprintsiiipi on arendatud Amsterdami lepingus.

Arutelu

Püüdke teada saada, kuidas on see printsiiip mõjutanud otsuseid kohalikul ja tsentraalsel tasandil teie riigis.

Uurige, mil määral on Nõukogu, Komisjon ja Euroopa Parlament printsiiipi rakendanud.

Kas Euroopa Liit on subsidaarsusprintsiiibiga suurendanud või vähendanud demokraatiat?

EMU ja demokraatia

EUROOPA RAHALIIDU LIIKMEKS olemine tähendab, et rahaga seotud poliitilised otsused tehakse Euroopa Keskpanngas (ECB) ja mitte riikliku keskpanga poolt. See tähendab, et rahvuslikul tasandil olulised otsused viiakse riigist välja. Mõnede riikide jaoks (Inglismaa, Taani ja Rootsi) on rahanduspoliitika nii fundamentaalse tähtsusega, et hoolimata oma Euroopa Liidu liikme staatusest on nad Euroopa rahaliidust väljas. Fundamentaalne tähtsus tähendab siinkohal seda, et rahanduspoliitika inflatsiooni piirangutega ja nõuetega eelarvele on kõrgemal tegevusest töötuse vastu. Enamus liikmeid on nüüd ümber organiseerinud oma riikliku rahanduspoliitika, muutes Riiklikud Keskpannad sõltumatuks poliitilisest sfäärist. Nii on see ka ECBga. Euroopa Keskpannga organisatsioon koosneb peamiselt kahest osast, need on Juhtiv Nõukogu ja Täitevkomitee. Juhtiv Nõukogu koosneb Täitevkomitee liikmetest ja liikmesriikide Riiklike Keskpankade juhatajatest. Täitevkomitee koosneb kuuest laialdaste pangandusalaste teadmistega isikust.

Arutelu

Võrrelge rahanduspoliitika tegevusvabadust riikides EMU-s ja väljaspool.

Mil moel mõjutavad ning kontrollivad Euroopa Parlamendi liikmed ECB-d?

Kuidas on teie riigis organiseeritud Riiklik Keskpank?

Veebi leheküljed

Taust:

<http://europa.eu.int/euro/html/rubrique-cadre5.html?pag=section5.html|section=216|lang=5|chap=26>

Euroopa Liit On-line: http://europa.eu.int/index_en.htm

EUROOPA kasutajate tagasidele tuginedes on "Informatsiooni allikate" (Information sources) leheküljed ümberkujundatud eesmärgiga luua võimalus koguda kokku lai hulk üldinformatsiooni allikaid ning kontakte üle kogu Euroopa Liidu institutsioonide ja agentuuride:

<http://europa.eu.int/geninfo/info-en.htm>

EMU Info Turvaprogramm pakub professionaalse arengu võimalusi neile, kes töötavad info turvalisuse sfääris ning teistel korralduslikel ja professionaalsetel ametikohtadel, mis vastutavad integreerituse, salastatuse ja info kättesaadavuse eest:

<http://emich.edu/public/bted/default.htm>

Euro põhiasjad: <http://europa.eu.int/euro/html/entry.html>

Riiklikud üleminekuplaanid:

<http://europa.eu.int/euro/html/rubrique-cadre5.html?pag=rubrique-changeoverplan5.html|lang=5|rubrique=220|chap=12>

Vahetuskursid:

<http://europa.eu.int/euro/html/rubrique-cadre5.html?pag=rubrique-defaut5.html|lang=5|rubrique=196|chap=13>

Mündid ja rahatähed:

<http://europa.eu.int/euro/html/rubrique-cadre5.html?pag=rubrique-defaut5.html|lang=5|rubrique=100|chap=16>

Ettevõtted:

<http://europa.eu.int/euro/html/rubrique-cadre5.html?pag=rubrique-entreprise5.html|lang=5|rubrique=195|chap=20>

Pangandus ja finantsid:

<http://europa.eu.int/euro/html/rubrique-cadre5.html?pag=rubrique-banking5.html|lang=5|rubrique=230|chap=21>

Kodanikud ja tarbijad:

<http://europa.eu.int/euro/html/rubrique-cadre5.html?pag=rubrique-consommateur5.html|lang=5|rubrique=215|chap=22>

Noorte haridus ja väljaõpe:

<http://europa.eu.int/euro/html/rubrique-cadre5.html?pag=rubrique-youngeducation5.html|lang=5|rubrique=180|chap=24>